

۲۰۲۰/۰۴/۰۵

داکتر عبدالکریم وزیری

زراعت و مالداري (بخش: محصولات نباتي)

گل لاله

لاتین : Tulipa
 انگلیسی: Tulip
 آلمانی : Tulpe

لاله یک نبات دوام دار چند ساله پیازی بوده، گل های زیبا و زینتی به رنگهای مختلف داشته متعلق به فامیل (Liliaceae) می باشد. جایگاه اصلی آن آسیای میانه بوده، که از آنجا به ترکیه و بعداً به اروپا مرکزی آورده شده است. گفته می شود که اسم گل لاله از کلمه فارسی لعل (سرخ) گرفته شده است. امروز در حدود ۱۵۰ گونه آن در شمال آفریقا، در سراسر اروپا تا آسیای میانه موجود است.

لاله از قرن ۱۳ به این طرف در اشعار ذکر شده، از قرن ۱۶ به این طرف به حیث گل زینتی در باغ ها و پارکها کشت می شود. گل لاله به ۱۵ صنف تقسیم می شود که ۵۰۰۰ نوع را در برمی گیرد. بزرگترین تولید کننده گل لاله در جهان کشور شاهی هالند می باشد.

تصاویر ۱ - ۲: پیاز - گل - برگ گل لاله

تکثیر گل لاله می تواند به شکل جنسی یعنی از طریق تخم و یا غیر جنسی از طریق پیاز آن صورت بگیرد. به طور عموم گل لاله به طرز غیر جنسی یعنی توسط استفاده از پیاز آن تکثیر می شود. آن طوری است که در بدن پیاز اصلی یا مادر پیاز پیاز های کوچک یا دختر پیاز ها جوانه زده تشکیل می شوند. در تابستان بعد از اینکه گل ها همه بر ریزش شروع نمودند و افتادند، مادر پیاز از زمین کشیده شده و دختر پیاز ها از آن جدا می شوند. بعد از گذشت زمستان در بهار دختر پیاز ها به زمین شانه می شوند که دو سال بعد به گل دهی شروع می کنند.

گل لاله مانند گل جربین یک نبات دو جنسه (hermaphrodite) خود القاح بوده یعنی تخمدان نر و ماده با هم یکجا در یک گل قرار دارند

برگهای آن به تعداد ۲ الی ۶ عدد بدون دمیک بوده مستقیماً از پیاز منشأ گرفته باحاشیه صاف به طول ۳۰ سانتی متر بلند می شوند. ساقه گل نیز مستقیماً از پیاز آن شروع شده، تا ارتفاع ۱۵ - ۸۰ سانتی متر نمو می کند.

اصلاً رنگ طبیعی لاله سرخ و یا زرد می باشد. ولی در چوکات تربیه و جنسگیری فنی امروزی به رنگ های بسیار زیاد عرضه می شود.

گل لاله ارزش دارویی نداشته بر عکس پیاز آن یک ماده الکلونیدی سمی به نام (Tulipanon) تولید می کند که برای انسان و حیوان مسمومیت ایجاد نموده، باعث درد معده، روده و استفراغ می گردد.

نظر به فرست راجستری جهانی در حدود ۱۲ گونه وحشی (بومی) لاله در افغانستان متوطن می باشد که ۵ گونه آن به طور نمونه با تصاویر شان در زیر معرفی می شوند. .

Tulipa linifolia

Tulipa clusiana

Tulipa fosteriana

Tulipa humilis

Tulipa biflora

به صفحه قاموس کبیر افغانستان خوش آمدید

تیم بنیان گذار این قاموس آرزو دارد، داشته های این گنجینه که نمایانگر اصالت افغانستان باستان است شما را تا حد لازم مدد رساند